

Տ. ՕՇԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԳՅՈՒԼԳՅՈՒԼՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ

ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՈՒԽՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(21 դեկտեմբերի 2003 թ.)

Գոհություն և փառք եմ փալիս Ամենաբարձրյալն Աստուծո, որ այս փարի անգամ մը ևս ինձ բախարը վիճակվեց՝ պարարագելու աստվածակառույց այս եկեղեցւո կամարներին ներքո, հաղորդվելու Քրիստոսի Մամնին ու Արյան և վերանորոգելու իմ ուխտը: Եվ իմ խորին շնորհակալություններս կհայրենեմ Ամենայն Հայոց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Հայրապետին, որ առիթն ընծայեց այսօր անգամ մը ևս գրկվելու այսպեղ ուխտավորաբար հեռավոր Հնդկաստանէն, գալու՝ մենք ալ մեր հերթին մեր Ուխտի Պարարագը մարտցելու այսպեղ և վերանորոգելու մեր ուխտը Էջմիածնի հետ:

*«Ո՛ր էք որդիք իմ սրբածին:
Եկայք առ մայրս ձեր եռակիկն
Որպէս օրէն է զառակիկն
Տանկ ինքամ Ձեր ծնողին»:*

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Սրբեփաննոս արքեպիսկոպոս Օրբելյանի այս խոսքերը իր «Ողբ առ Սուրբ Կաթողիկէին» պոեմէն կարծեք մեզ կհուշէ, թէ այսօր այդ իրավիճակը չկա և այսօր ամբողջությամբ արդեն փոխվել են ժամանակները, և փառք ենք փալիս Աստուծո, որովհետեւ չկա այդ դժբախտությունը, չկան այդ տխուր օրերը: Սրբեփաննոս միարուպոլիս Օրբելյան իր այդ ընդարձակ պոեմի մեջ կնկարագրէ Ս. Էջմիածնի լքյալ վիճակը հարկապես XIII դարուն, երբ ինք կուղղվեր դեպի Կիլիկիա, կանցնի Էջմիածնէն և կտեսնէ Էջմիածնի լքյալ վիճակը և, ցավով, արյունոտ սրտով կգրէ իր պոեմը, կողբա Էջմիածնի այդ լքյալ վիճակին և կաղոթէ, որպեսզի զավակները վերադառնան, ինքամք քանեն իրենց ծնողին:

Պարմութենէն մեզ հայրսին է, հարկապես Արշակունյաց թագավորութենէն ետք, թէ ինչպիսի օրեր ապրեց Հայաստանը և հարկապես Ս. Էջմիածինը: Ունեցավ իր վերիվայրումները, ունեցավ իր տխուր օրերը: Ձեզանից շարեր նույնիսկ կարող են վկայել հարկապես 20-ական թվականներու կեսերէն մինչև 40-ական թթ., թէ ինչպիսի վիճակի մեջ էր Հայաստանը և հարկապես Մայր Աթոռը: Սակայն այդ բոլոր դժվարություններուն Ս. Էջմիածինը քոկաց, հաղթահարեց այդ բոլոր դժվարությունները:

Այսօր մենք մեր աչքերով կտեսնենք, թէ ինչպիսին է Ս. Էջմիածինը, թէ ինչպես վերանորոգված է, կանգուն է և կդիմանա բոլոր դժվարություններուն:

Մենք ալ այսօր մեր հերթին որպես ուխտավորներ, որպես զավակներ կուգանք հեռավոր Հնդկաստանէն՝ աղոթելու և, ինչպես Սրբեփաննոս Օրբելյան կըսէ, «որպէս օրէն է զառակիկն»՝ գալու որպես ուխտավոր: Մենք ալ այդ զավակներէն ենք: Հոգեկան մեծ ուրա-

խորթամբ եկած ենք հեռավոր Հնդկաստանեն, պարսկական հնդկահայոց այն մեծ գաղութեն, որ նույնիսկ կարող ենք հպարտությամբ ըսել՝ Ս. Նազարեթ հայոց եկեղեցին առաջին բրիսպոստական կառույցն է ամբողջ Կալկաթայի մեջ:

Այսօր նույնպես ան կանգուն է, որովհետև իր հայացքը միշտ ուղղել է դեպի Էջմիածին, որովհետև միշտ սնվել է Էջմիածնով և իր կապը միշտ հաստատվում է պահել Էջմիածնի հետ, որովհետև հայորդիները վարահ էին, որովհետև Հայաստանյայց Եկեղեցին այն խաղաղ նավահանգիստն է, որտեղ կարող է հայ հավաքացյալը իր հոգու հանգիստը գտնել միայն ու միայն Հայ Եկեղեցու կամարներու ներքև: Եվ ահա այդ հավաքով է, որ մենք եկած ենք անգամ մը ևս մեր հավաքի ուխտը նորոգելու, եկած ենք անգամ մը ևս հաղորդվելու Քրիստոսի Մարմնի ու Արյան հետ, եկած ենք անգամ մը ևս Էջմիածնի Իջման Խորանի առջև ծունկի գալու, աղոթելու:

Հակառակ մեր նոսրացած թվերով՝ Հնդկաստանի մեջ կապահենք մեր Լուսինը, որովհետև կնայինք Ս. Էջմիածնին և կստանանք մեր գործությունը, կստանանք մեր հավաքի ուժը, կստանանք Լուսավորչի կանթեղին լույսը, որ Արագածի բարձունքեն կանգնած կլուսավորեն Հայաստան աշխարհը, և մենք նույն ջահի լույսով կգորանանք և մեր հայացքները կուղղենք դեպի Էջմիածին: Թեպետև 1700 տարվան հնություն ունի Ս. Էջմիածինը, բայց իր երկրասարդ գահակալով՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետով, երկրասարդ հոգևորականությամբ, ժրջանորեն գործող ճեմարաններով վերածնված է, պարտապարհ է փալու հոգևոր սնունդ իր բոլոր թեմերուն, և շարականագրի բառերով կրնանք ըսել.

«Ուրախ լին Սուրբ Եկեղեցի», որովհետև քո զավակները ամենուրեք կանգնած են և հպարտությամբ կնային Հայաստան աշխարհին, որովհետև այլևս չկան այն դժվարությունները, ինչ անցյալին կային: Կան այսօր նորանոր դժվարություններ, սակայն այդ բոլորը կարելի է հաղթահարել միայն ու միայն հավաքի գործությամբ: Այսօր մենք կարող ենք հպարտությամբ ըսել, որ մեր հայրենիքը այլևս ողբի, որբի, լացի հայրենիք չէ՛, որովհետև մեր հայրենիքն այսօր հույսի և լույսի հայրենիք է, մեր հայրենիքը հպարտության աշխարհ է, և այդ հայրենիքի մեջ, Արարարի փեշերուն կանգնած է Ս. Էջմիածինը՝ իր լուսո Խորանով լուսավորելու իր զավակներին, որպեսզի չջեղվեն, չխտրվեն, որովհետև գառան զգեստով գայլեր կմոտենան մեր զավակներուն՝ հեռացնելու համար մեր զավակները Մայր Եկեղեցին:

Պետք չէ թույլ տալ, պետք է վանել այդ բոլորը, որովհետև մեր Մայրը 1700 տարի մեզ խնամք փարավ, 1700 տարի եղավ մեր պաշտպանը: Եվ այսօր ժամանակն է, որ մենք ոչ թե գանք խնամք փալու, այլ ստանալու անոր օրհնությունը՝ պայքարելու բոլոր դժվարություններուն և փառք փալու Աստուծո՛ւ ըսելով. «Փառք քեզ Աստուծա՛մ, որ պարգևեցեր զօրս այս բարեա՛ւ եւ խաղաղութեամբ. ամէն»: